

Advies voor richtlijnen  
voor de inhoud van het MER  
Afvalverwerkingslocatie Ramelerveld,  
gemeente Raalte (Gewest Midden-IJssel)

22 december 1989

CIP-GEGEVENS KONINKLIJKE BIBLIOTHEEK, DEN HAAG

**Advies**

Advies voor richtlijnen voor de inhoud van het milieu-effectrapport Afvalverwerkingslocatie Ramelerveld, gemeente Raalte (Gewest Midden-IJssel) / Commissie voor de milieu-effectrapportage. - Utrecht : Commissie voor de milieu-effectrapportage

ISBN 90-5237-112-1

SISO 614.62 UDC [504.064.2;628.47](492\*8100)

Trefw.: milieu-effectrapportage ; Raalte / afvalverwerking ; Raalte.



## commissie voor de milieu-effectrapportage

Aan het College van Gedeputeerde  
Staten van de provincie Overijssel  
Postbus 10078  
8000 GB ZWOLLE

uw kenmerk  
mm189/3111

uw brief  
24 oktober 1989

ons kenmerk  
U1148-89/Chr/mh/256-29  
utrecht,  
22 december 1989

onderwerp  
Milieu-effectrapportage Afvalverwerkings-  
locatie Ramelerveld, gemeente Raalte  
(Gewest Midden-IJssel)

Met bovengenoemde brief verzocht u de Commissie voor de milieu-effectrapportage advies uit te brengen over de richtlijnen voor de inhoud van het milieu-effectrapport (MER) ten behoeve van de besluitvorming over een afvalverwerkingslocatie in de gemeente Raalte.

Hierbij bied ik u het advies van de Commissie aan, overeenkomstig artikel 41n, eerste lid van de Wet algemene bepalingen milieuhygiëne.

Voor de inhoud van het advies verwijs ik naar de samenvatting, waarin de belangrijkste aandachtspunten uit het advies zijn bijeengebracht.

Daarnaast vraag ik uw speciale aandacht voor het volgende:

1. Uit de startnotitie wordt niet geheel duidelijk of op de te realiseren locatie uitsluitend op gecontroleerde wijze zal worden gestort of dat er ook andere afvalbewerkingsactiviteiten zullen plaatsvinden.  
Het MER zal moeten beschrijven in hoeverre deze andere activiteiten, eventueel via een gefaseerde invoering, tot de te realiseren activiteit kunnen behoren. Dit met inbegrip van ruimtelijke consequenties en milieugevolgen, mede in samenhang met de consequenties van de voorgenomen stortactiviteit.
2. Hoewel de Commissie begrip heeft voor de bestaande en de toekomstige onzekerheden omtrent de acceptatie, de omvang en het tijdelijk dan wel blijvend opslaan van categorieën afvalstoffen, wijst zij op de wenselijkheid die onzekerheden zoveel mogelijk te onderkennen door middel van scenario's, op basis van verschillende aannames. Het te voeren acceptatiebeleid is in hoge mate bepalend voor de te treffen voorzieningen, vanaf de aanlegfase tot en met de fase van nazorg.  
Een beleid dat in principe acceptatie van alle aan te bieden categorieën afvalstoffen omvat, is erop gericht dat voor deze categorieën specifieke eisen worden aangegeven.

3. In het voorstel van het Dagelijks Bestuur aan de Gewestraad Midden-IJssel van 7 juli 1988, dat leidde tot de keuze van de locatie Ramelerveld, wordt vermeld dat deze locatie met het oog op bodem en water de minste voorkeur heeft. Die lage waardering was (globaal) gebaseerd op verschillen tussen de locatie-alternatieven, in het geval dat alle voorzieningen falen en aanvullende maatregelen achterwege blijven. Hierdoor zal verontreinigd grondwater sneller dan bij de andere locaties het geval is de bestaande drinkwaterwinningen bereiken. Dit is met name van betekenis voor de uitwerking van het alternatief, waarbij de beste bestaande mogelijkheden ter bescherming van het milieu worden toegepast en voor de uitwerking van een voorkeursalternatief.
4. In dit verband bepleit de Commissie om voor het zogeheten meest milieuvriendelijke alternatief varianten te ontwerpen, die gericht zijn op het tot stand brengen van een optimaal beheersbare hydrologische situatie. Eén variant met onbeperkte levensduur is de realisering van een polderstructuur.
5. Tot slot beveelt de Commissie aan om die variant uit te werken, waarbij de aanvoer van ophoog-/afdek materiaal van elders - voor de onderhavige locatie naar schatting enkele honderdduizenden kubieke meters - zoveel mogelijk wordt beperkt.

De Commissie zal gaarne vernemen op welke wijze u gebruik heeft gemaakt van haar aanbevelingen voor de inhoud van het MER.



---

Drs. H.G. Ouwerkerk,  
voorzitter van de werkgroep m.e.r.  
Afvalverwerkingslocatie Ramelerveld

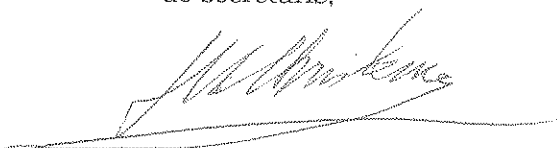
ADVIES VOOR RICHTLIJNEN VOOR DE  
INHOUD VAN HET MILIEU-EFFECTRAPPORT  
AFVALVERWERKINGSLOCATIE RAMELERVELD,  
GEMEENTE RAALTE (GEWEST MIDDEN-IJSSEL)

Advies op grond van artikel 41n, eerste lid van de Wet algemene bepalingen milieuhygiëne (Regelen met betrekking tot milieu-effectrapportage), inzake de richtlijnen voor de inhoud van het milieu-effectrapport ten behoeve van de besluitvorming over de vergunningaanvragen voor de afvalverwerkingslocatie Ramelerveld te Raalte;

uitgebracht aan het College van Gedeputeerde Staten van Overijssel door de Commissie voor de milieu-effectrapportage, namens deze,

de werkgroep m.e.r. Afvalverwerkingslocatie Ramelerveld,

de secretaris,



drs. H.C. Christerus

de voorzitter,



drs. H.G. Ouwerkerk

Utrecht, 22 december 1989

## INHOUDSOPGAVE

|   | Pagina |
|---|--------|
| 1. INLEIDING  | 1      |
| 2. SAMENVATTING VAN HET ADVIES  | 3      |
| 3. VORM EN PRESENTATIE VAN HET MILIEU-EFFECTRAPPORT   | 5      |
| 4. PROBLEEMSTELLING EN DOEL   | 6      |
| 4.1 Doel  | 6      |
| 4.2 Probleemstelling  | 6      |
| 5. DE VOORGENOMEN ACTIVITEIT EN DE ALTERNATIEVEN  | 9      |
| 5.1 Algemeen  | 9      |
| 5.2 De voorgenomen activiteit   | 10     |
| 5.2.1 Aanleg en inrichting van de afvalverwerkings-<br>locatie  | 11     |
| 5.2.2 Gebruik en beheer van de locatie  | 13     |
| 5.2.3 Eindafwerking   | 14     |
| 5.2.4 Nazorg en eindbestemming  | 14     |
| 5.3 Alternatieven   | 15     |
| 5.3.1 Het nulalternatief  | 15     |
| 5.3.2 Het voorkeursalternatief  | 16     |
| 5.3.3 Het alternatief waarbij de beste bestaande mogelijk-<br>heden ter bescherming van het milieu worden toegepast | 16     |
| 6. TE NEMEN EN EERDER GENOMEN BESLUITEN   | 18     |
| 7. BESTAANDE TOESTAND VAN HET MILIEU WAARBIJ INBEGREPEN DE<br>TE VERWACHTEN ONTWIKKELING VAN DAT MILIEU             | 19     |
| 8. GEVOLGEN VOOR HET MILIEU   | 22     |
| 8.1 Algemeen  | 22     |
| 8.2 Bodem en grondwater   | 23     |
| 8.3 Oppervlaktewater  | 24     |
| 8.4 Lucht   | 24     |
| 8.5 Ecologische aspecten  | 24     |
| 8.6 Landschap en cultuurhistorische aspecten  | 25     |
| 8.7 Geluid en trilling  | 25     |
| 8.8 Volksgezondheid en veiligheidsaspecten  | 26     |
| 8.9 Belevingsaspecten en recreatie  | 27     |
| 8.10 Secundaire gevolgen  | 27     |
| 9. VERGELIJKING VAN ALTERNATIEVEN   | 28     |
| 10. LEEMTEN IN KENNIS EN EVALUATIE ACHTERAF   | 29     |
| 11. SAMENVATTING VAN HET MER  | 30     |

## BIJLAGEN

1. Openbare bekendmaking van de provincie Overijssel in Staatscourant nr. 209 van 26 oktober 1989.
2. Brief van Gedeputeerde Staten van Overijssel (kenm. MM189/3111) aan de Commissie voor de milieu-effectrapportage d.d. 24 oktober 1989, waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen.
3. Samenstelling van de werkgroep van de Commissie voor de milieu-effectrapportage.
4. Lijst van inspraakreacties.

## 1. INLEIDING

Enkele jaren geleden heeft de Gewestraad van het Gewest Midden-IJssel een m.e.r.-procedure toegepast in het kader van een locatie-onderzoek voor het gecontroleerd storten van afval afkomstig van de zes Overijsselse gemeenten in het Gewest.

Thans heeft de Gewestraad, op basis van een daartoe genomen besluit, het voornemen om voor elf gemeenten, namelijk zes Overijsselse en vijf Gelderse, in de locatiezone Ramelerveld in de gemeente Raalte een stortplaats te realiseren van 30 ha. Hiervoor zijn in ieder geval vergunningen nodig op grond van de Afvalstoffenwet (AW) en de Wet Verontreiniging Oppervlaktewateren (WVO).

Ten behoeve van de besluitvorming over de aanvraag van deze vergunningen wordt milieu-effectrapportage (m.e.r.) toegepast. Het Gewest Midden-IJssel is initiatiefnemer en het bevoegd gezag wordt enerzijds gevormd door Gedeputeerde Staten van Overijssel (AW-vergunning) en anderzijds door het Zuiveringsschap West-Overijssel (WVO-vergunning).

In het kader van de Wet algemene bepalingen milieuhygiëne (Wabm) zullen Gedeputeerde Staten van Overijssel als coördinerend orgaan optreden.

De start van de m.e.r.-procedure werd bekendgemaakt in de Staatscourant van 26 oktober 1989 (bijlage 1). Van 27 oktober tot en met 26 november werd de startnotitie ter inzage gelegd.

Gedeputeerde Staten van Overijssel stelden per brief van 25 oktober 1989 (bijlage 2) de Commissie voor de milieu-effectrapportage in de gelegenheid om advies uit te brengen over de richtlijnen voor het door de initiatiefnemer op te stellen milieu-effectrapport (MER).

Dit advies voor richtlijnen is opgesteld door een werkgroep uit de Commissie voor de milieu-effectrapportage; de samenstelling van deze werkgroep is gegeven in bijlage 3. De werkgroep treedt op namens de Commissie voor de milieu-effectrapportage en wordt derhalve in dit advies 'de Commissie' genoemd.

Op 9 november 1989 bracht de Commissie een bezoek aan de beoogde locatie en kreeg zij van vertegenwoordigers van het Gewest Midden-IJssel nadere informatie over het voornemen. Over een concept-advies van de Commissie vond op 14 december 1989 overleg plaats tussen delegaties van de Commissie en de betrokken instanties.

De Commissie beoogt met dit advies de milieu-aspecten van de voorgenomen inrichting van de afvalverwerkingslocatie tot uitdrukking te brengen. Bij de opstelling van haar advies heeft de Commissie de via het bevoegd gezag ontvangen schriftelijke reacties in beschouwing genomen (bijlage 4). Deze reacties zijn in het advies verwerkt voor zover ze betrekking hebben op de milieu-aspecten van het voornemen.

Het advies is samengesteld in volgorde van onderwerpen die een MER, volgens artikel 41 j van de Wabm, ten minste moet bevatten.



Hoofdstuk 2 geeft een samenvatting van de belangrijkste onderdelen van dit advies.

## 2.

### SAMENVATTING VAN HET ADVIES

In het MER moet, gelet op het afvalstoffenbeleid van de betrokken provincies, gemeenten en het Gewest Midden-IJssel, zo nauwkeurig mogelijk worden omschreven welke afvalbe- en verwerkingsfaciliteit(en) wordt/worden beoogd. Onzekerheden met betrekking tot het acceptatiebeleid over de te verwachten hoeveelheden en categorieën afvalstoffen moeten zo veel mogelijk door middel van scenario's tot uitdrukking worden gebracht. Tevens wordt aandacht gevraagd voor activiteiten als afvalscheiding aan de bron en volumereductie.

Ook moet inzicht worden gegeven in de samenhang met de capaciteiten van bestaande stortmogelijkheden en te realiseren (geïntegreerde) afvalverwerkingsinstallaties.

Bij de acceptatie van afvalstoffen is het van belang aan te geven voor welke categorieën tijdelijke dan wel permanente opslagfuncties worden beoogd.

Bij de voorgenomen activiteit en de alternatieven wordt aanbevolen de volgende fasen te onderscheiden:

1. aanleg en inrichting van de verwerkingslocatie;
2. gebruik en beheer;
3. eindafwerking;
4. nazorg (incl. eindbestemming).

De beschrijving van de voorgenomen activiteit en van elk der alternatieven dient zodanig te zijn dat de genoemde fasen zo volledig mogelijk en in onderlinge samenhang tot uitdrukking komen.

De verschillende afvalaanbodscenario's zijn bepalend voor de aanduiding in het MER van de gebruiksduur van de locatie en het daaraan gekoppelde ruimtebeslag.

In verband met het opsporen van eventuele verontreinigingen in de bodem en in het grond- en oppervlaktewater is een effectief monitoring-systeem noodzakelijk ook al tijdens het gebruik van de locatie.

De verschillende scenario's over hoeveelheden en categorieën afvalstoffen leiden tot uitwerking van meerdere verwerkingsalternatieven. Daarnaast moeten in ieder geval worden beschreven: het nulalternatief als referentiekader, een voorkeursalternatief op basis van een vergelijking van alternatieven en het zogeheten meest milieuvriendelijke alternatief.

Zowel combinaties van de meest recent ontwikkelde isolatiemethoden, waarbij de minste milieubelasting optreedt, als een optimaal beheersbare hydrologische situatie voor de lange termijn, bijvoorbeeld met behulp van een polderstructuur, moeten aan de orde komen.

In het kader van de besluitvorming is het van belang een overzicht te geven van het (de) besluit(en) waarvoor het MER wordt opgesteld, naast wetgeving en overheidsbesluiten die hieraan randvoorwaarden stellen.

Tegen de achtergrond van de bestaande toestand van het milieu gaat het vooral om het beschrijven van de gevolgen voor bodem en grondwater, oppervlaktewater, lucht, ecologische aspecten, landschap en cultuurhistorie, geluid, volksgezondheid, veiligheid en beleving.

Mede gelet op (verschillen in) de mogelijke gevolgen voor het milieu kan op grond van een vergelijking van alternatieven een voorkeursalternatief worden gedefinieerd.

Resterende leemten in kennis en onzekerheden vanwege snel veranderende inzichten in isolatietechnieken moeten worden betrokken bij een op te stellen monitoring- en evaluatieprogramma van de werkelijk optredende gevolgen voor het milieu.

Het afzonderlijk herkenbare MER zal duidelijk en overzichtelijk moeten worden samengevat voor alle hoofdonderdelen.

### 3. VORM EN PRESENTATIE VAN HET MILIEU-EFFECTRAPPORT

Het MER moet goed leesbaar zijn en bruikbaar zijn om een breed publiek inzicht te verschaffen in de probleemstelling, het doel van het voornemen en de gevolgen voor het milieu van de alternatieven en varianten. Daarnaast dient het MER te zijn toegespitst op de voor het milieu relevante punten en wel op zodanige wijze dat het bevoegd gezag het milieubelang in de besluitvorming op volwaardige wijze in de afweging kan betrekken.

Dit betekent dat:

- het MER (exclusief bijlagen) een zo beperkt mogelijke omvang heeft en voorzien zal zijn van een goed op de inhoud afgestemde samenvatting, die kort en overzichtelijk de kern van het MER weergeeft (eventueel met een toelichting in de vorm van een of meer overzichtstabellen). Toelichtende achtergrondgegevens (technische details, voorspellingsmethoden en dergelijke) kunnen in bijlagen bij het MER worden opgenomen, tenzij ze voor begripsvorming onmisbaar zijn in het MER zelf;
- de gevolgen voor het milieu van de redelijkerwijs in beschouwing te nemen alternatieven en varianten daarvan, evenwichtig en logisch samengevoegd, dienen te worden weergegeven in het MER;
- een te simpele voorstelling van zaken alsmede vakjargon zoveel mogelijk moet worden vermeden;
- keuze-elementen die bepalend zijn voor de beoordeling van de inhoud van het MER, duidelijk tot uitdrukking dienen te komen in het MER;
- het MER afzonderlijk herkenbaar moet zijn, ook als het wordt gecombineerd met vergunningaanvragen tot één document;
- het aanbeveling verdient om in het MER een verklarende begrippenlijst en een lijst van gebruikte afkortingen op te nemen.

## 4. PROBLEEMSTELLING EN DOEL

Artikel 41j, lid 1, onder a van de Wabm:

Een MER bevat ten minste: "een beschrijving van hetgeen met de voorgenomen activiteit wordt beoogd."

### 4.1 Doel

Het doel van het voornemen moet concreet en duidelijk worden omschreven tegen de achtergrond van een kwantitatief en kwalitatief uitgewerkte probleemstelling.

Het doel zou globaal als volgt kunnen worden omschreven:

- het inrichten, gebruiken, beheren en afwerken van een terrein voor het verwerken van niet te hergebruiken, niet verbrandbare afvalstoffen afkomstig uit het samenwerkingsgebied Midden-IJssel;
- het afstemmen van de desbetreffende activiteiten op relevante doelstellingen in andere beleidsterreinen zoals de ruimtelijke ordening, het natuur- en landschapsbehoud, de economie, de landbouw en het verkeer.

### 4.2 Probleemstelling

In het MER moet het inrichten en beheren van de beoogde afvalverwerkingslocatie, behorend tot de taak van het samenwerkingsgebied Midden-IJssel, worden geschetst in relatie tot het afvalstoffenbeleid en de afvalproblematiek in de provincies Overijssel en Gelderland. Daarbij dient ook te worden ingegaan op het beleid en op de beleidsvoornemens van de betrokken gemeenten en het samenwerkingsgebied, mede gelet op (verschillen in) de hoeveelheden en de samenstelling van het afval dat door de elf betrokken gemeenten zal worden aangeboden.

Op basis van ondermeer de uitkomsten van het in 1987 bekendgemaakte locatiekeuze-MER heeft de Gewestraad in juli 1988 besloten de locatiezone Ramelerveld aan te wijzen als gebied voor de vestiging van een gecontroleerde stortplaats.

Het op te stellen MER moet inzicht geven in de criteria - in het bijzonder de milieu-aspecten - die een rol hebben gespeeld bij de keuzebepaling. Daarbij dient te worden benadrukt dat het locatie-onderzoek het gecontroleerd storten van huishoudelijk afval c.a. in het Overijsselse deel van het Gewest betrof, terwijl de onderhavige besluitvorming is gericht op de inrichting en het gebruik van een faciliteit<sup>1</sup>, waarbij het kan gaan om méér dan alleen het gecontroleerd storten<sup>1</sup>.

---

<sup>1</sup> De Commissie is van mening dat het voorafgaande locatiekeuze-MER en het aanvullend geohydrologisch onderzoek informatie heeft opgeleverd voor de opstelling van het inrichtings- en uitvoerings-MER. Nu echter de keuze op Ramelerveld is gevallen, is specifiek voor deze locatie een interpretatie van de gegevens noodzakelijk.

Zie hierover ook het toetsingsadvies van de Commissie, d.d. 16 april 1987, over het MER Afvalberging Midden-IJssel en hoofdstuk 7 van dit advies voor richtlijnen.

In de probleemstelling dient aandacht te worden geschonken aan de stortcapaciteiten van de huidige stortplaatsen in de Gelderse gewestgemeenten Zutphen en Lochem.

Duidelijk zal moeten worden of de nog beschikbare stortmogelijkheden op deze stortplaatsen in de tijd aansluiten bij de ingebruikname van de beoogde locatie medio 1992, resp. aanvang 1994 (zie de startnotitie, blz. 4).

Ook de capaciteit van relevante andere afvalinrichtingen zoals de puinbreekinstallatie in Raalte dient in de beschouwingen te worden betrokken.

In de uit te werken probleemstelling neemt het **afvalaanbod** een belangrijke plaats in. Het MER moet een geactualiseerde prognose bevatten van de verwachte hoeveelheden afvalstoffen, met inbegrip van een minimum- en een maximumscenario. Uitsplitsing per categorie is hierbij noodzakelijk.

In de startnotitie wordt uitgegaan van niet te composteren en onverbrandbare afvalstoffen in de categorieën: bouw- en slooafval, bedrijfsafvalstoffen, zuiveringsslib, verontreinigde grond van bodemsanering en, bij stagnatie van afvoer, huishoudelijke afvalstoffen. Onzekerheden omtrent de acceptatie van baggerspecie, C<sub>3</sub>-afval en speciale categorieën afvalstoffen dienen door middel van scenario's te worden vastgelegd. In principe moet de locatie geschikt worden gemaakt voor de verwerking van verschillende soorten afval op grond van IBC-criteria, waarbij de gevolgen voor de inrichting worden aangegeven. In verband hiermee dient het MER duidelijk te maken of bij het acceptatiebeleid op de stortplaats wordt uitgegaan van een 'positieve lijst' van genoemde categorieën, van een 'negatieve lijst' van uit te sluiten categorieën, dan wel van een combinatie van beide lijsten. Dit leidt tot een heldere en goed toepasbare lijst van criteria voor het acceptatiebeleid.

Met betrekking tot een mogelijke tijdelijke acceptatie van zuiveringsslib, moet worden aangegeven hoe afstemming plaatsvindt op de toekomstige verbrandingscapaciteit van de te realiseren installatie te Zutphen, waar het Zuiveringsschap West-Overijssel eveneens bij is betrokken. Is er geen sprake van afstemming, of pas op termijn, dan dient duidelijk te worden hoe de acceptatie zal plaatsvinden en om welke volumes en soorten zuiveringsslib het gaat. Tijdelijke en definitieve opslagfuncties moeten worden onderscheiden, evenals het storten van residuen na verbranding elders. Het verdient aanbeveling de acceptatie van huishoudelijke afvalstoffen in geval van stagnatie in de aan- en afvoer te baseren op een plan, waarin allerlei onvoorziene omstandigheden worden beschreven. Tijdelijke of permanente stort van huishoudelijke afvalstoffen heeft consequenties voor het milieu en voor het ruimtebeslag. Gezien de afvoer naar en de verwerking door de VAM/IJsselmij ligt het voor de hand dat eventuele stagnatie wordt gerelateerd aan de capaciteit van de te bouwen geïntegreerde afvalverwerkingsinrichting te Wijster.

Bij acceptatie van verontreinigde grond van bodemsanering dient aandacht te worden geschonken aan concentraties van aardolieproducten, zware metalen en andere verontreinigende stoffen, zulks gezien de modelvoorschriften voor de acceptatie van afvalstoffen in het tweede provinciaal afvalstoffenplan (PAP) Overijssel (bijlage 9 van het plan).

Aangegeven moet worden, of het acceptatiebeleid erop gericht zal zijn om de te accepteren categorieën in een bepaalde verhouding op het terrein te storten, en of het principe zal gelden dat alle aanbieders van afvalstoffen uit de te accepteren categorieën gebruik mogen maken van de locatie. Op welke wijze het beleid wordt uitgevoerd, kan belangrijke consequenties hebben voor de gemiddelde afvalsamenstelling en voor de te treffen milieubescherpende maatregelen, waaronder de mogelijkheid van compartimentering.

Wat betreft de te accepteren categorieën afvalstoffen dient het MER aan te geven in welke hoeveelheden deze in de afgelopen jaren zijn geproduceerd binnen de betreffende gemeenten en/of het samenwerkingsgebied.

Het is van belang de samenstelling, herkomst en hoeveelheden van deze categorieën te beschrijven met inachtneming van beleidsaspecten, die de kwaliteit en kwantiteit van de aangeboden afvalstoffen kunnen beïnvloeden zoals:

- frequentie van inzamelen,
- hergebruik en nuttig gebruik,
- gescheiden inzameling en/of scheiding na inzameling,
- volumebeperking,
- bodemsaneringsbeleid,
- waterkwaliteitsbeleid.

Een uitsplitsing naar aard en hoeveelheden per herkomstgebied is voorts noodzakelijk om:

- knelpuntgebieden aan te geven, alsook verschuivingen daarin,
- transportproblemen te onderkennen, verbonden aan de locatie.

Gelet op het bovenstaande dienen de in de startnotitie op pag. 4 aangegeven reeds gestarte activiteiten met betrekking tot afvalscheiding aan de bron, volumebeperking, compostering, kringloopactiviteiten e.d. te worden beschreven. Voorzover hierbij knelpunten worden verwacht of onzekerheden bestaan kan dat via scenario's tot uitdrukking worden gebracht.

## 5. DE VOORGENOMEN ACTIVITEIT EN DE ALTERNATIEVEN

Artikel 41j, lid 1, onder b van de Wabm:

Een MER bevat ten minste: "een beschrijving van de voorgenomen activiteit en van de wijze waarop zij zal worden uitgevoerd, alsmede van de alternatieven daarvoor, die redelijkerwijs in beschouwing dienen te worden genomen".

### 5.1 Algemeen

Bij de beschrijving van de voorgenomen activiteit en de redelijkerwijs in beschouwing te nemen alternatieven verdienen de volgende fasen bijzondere aandacht:

1. de aanleg en inrichting van de afvalverwerkingslocatie; hierbij moet rekening worden gehouden met de verschillende scenario's voor de verwachte hoeveelheden afvalstoffen en de verschillende soorten afval;
2. het gebruik en beheer van de locatie;
3. de beëindiging van de afvalverwerking op de locatie en het gereed maken voor de eindbestemming;
4. de nazorg.

Mede op grond van de startnotitie kunnen de volgende deelactiviteiten worden onderscheiden:

#### **Aanlegfase**

- aanleg ontsluiting en infrastructuur
- aanbrengen bodemvoorzieningen
- voorzieningen voor percolaatopvang
- aanleg centrale voorzieningen
- grondverzet
- omheining en visuele afscherming

#### **Gebruik/beheerfase**

- aanvoer, controle, registratie, verwerken van afval
- compartimentering
- fasering stortactiviteiten
- percolaatopvang en -behandeling
- afwerking, onderhoud en controle
- depot klein chemisch afval
- hinderbeperkende maatregelen
- maatregelen bij calamiteiten

#### **Afwerking/nazorgfase**

- eindafwerking van het stort (bovenafdekking)
- definitieve landschappelijke inpassing
- percolaatopvang en -behandeling en controle
- definitieve eindbestemming en onderhoud/herstel van de voorzieningen (bij eventuele calamiteiten).



De beschrijving van de voorgenomen activiteit en van elk der alternatieven dient zodanig te zijn dat de genoemde fasen zo volledig mogelijk en in onderlinge samenhang tot uitdrukking komen.

Diepgang en detaillering zullen ten behoeve van een vergelijking van de alternatieven overeen moeten komen.

## 5.2 De voorgenomen activiteit

Uit de probleemstelling en het doel kan de voorgenomen activiteit worden afgeleid. Inzicht in het te voeren acceptatiebeleid acht de Commissie van wezenlijk belang, aangezien de chemische samenstelling en de fysische eigenschappen van te storten categorieën afvalstoffen medebepalend zijn voor de gevolgen van de hieruit mogelijk vrijkomende stoffen. Een indicatie van het voorkomen en de (gemiddelde) gehalten is in elk geval vereist voor de volgende stoffen:

- stikstofverbindingen, zwavel;
- kwik, cadmium, lood, chroom, koper, arseen, nikkel, zink;
- PCB's, olieresten, HCB, organische halogeenverbindingen, 'drins', PAK's, vluchtige aromaten en eventuele dioxines en furanen.

Chemische basisgegevens dienen te worden getoetst aan te hanteren bekende normen en streefwaarden.

De beschrijving van de voorgenomen activiteit dient, gezien de omschrijving van het doel, duidelijk tot uitdrukking te brengen welke activiteiten de afvalfaciliteit zal omvatten, rekening houdend met minimum- en maximumscenario's voor alle in beginsel te accepteren afvalstoffen.

Een duidelijke afbakening van begrippen zoals bewerking, verwerking, hergebruik en nuttige toepassing is hierbij noodzakelijk.<sup>2</sup> De Commissie heeft namelijk geconstateerd dat de hantering van dergelijke begrippen door het Gewest<sup>3</sup> en door de provincie niet eenduidig is. In het provinciale beleid<sup>4</sup> wordt uitgegaan van een zo breed mogelijke functie van de in te richten locatie, namelijk zowel storten als meerdere be- en verwerkingsmethoden.

Gaat het bij de voorgenomen activiteit om meer dan alleen de realisering van een gecontroleerde stortplaats, dan dient duidelijk te worden in hoeverre de locatie in aanmerking zou kunnen komen voor compostering van gescheiden in te zamelen GFT-afval (groente-, fruit- en tuinafval) en voor andere be- of verwerkingsfaciliteiten, zoals een puinbreekinstallatie. Dit heeft consequenties voor de te reserveren ruimte of afvalverwerking elders.

---

2 Zie ook NEN-brochure 6410, Afval en afvalverwijdering, benamingen en definities.

3 In de startnotitie en in de, in opdracht van het Gewest Midden-IJssel uitgevoerde, Studie geïntegreerde afvalverwerking (september 1986, hfdst 6).

4 Tweede PAP-Overijssel 1986-1992; Streckplan IJsselvallei 1986, Tweede uitwerking locatie afvalverwerkingsplaats Midden-IJssel.

Voor alle te accepteren afvalstoffen dient het MER duidelijk aan te geven of de beoogde locatie een tijdelijke of een definitieve opslag-functie krijgt. Indien er reiniging zal plaatsvinden, zal in het MER aandacht moeten worden besteed aan reinigingstechnieken, aan (reduc-ties van) emissies als gevolg daarvan en aan behandeling en stort van reststoffen.

De in de startnotitie geformuleerde onzekerheden met betrekking tot het al dan niet storten van baggerspecie, C<sub>3</sub>-afval en (nader te noe-men) speciale categorieën afvalstoffen dienen<sup>3</sup> - door middel van sce-nario's - te zijn vastgelegd. Ook de mogelijke inzameling van klein chemisch afval (KCA) behoort hierbij te worden betrokken. Het MER dient aan te geven of er voornemens bestaan om ontheffing, dan wel vergunning aan te vragen op grond van resp. artikel 35, lid 1 en ar-tikel 8, lid 1 van de Wet chemische afvalstoffen en zoja, voor welke stoffen en in welke hoeveelheden (volume en gewicht).

Tijdelijke en definitieve stort moeten worden onderscheiden en gedefinieerd naar duur en behandelingswijze; het al dan niet tijdelijk of definitief storten van bijvoorbeeld baggerspecie vraagt om speciale voorzieningen en kan veel ruimtebeslag vergen. Voor tijdelijke oplos-singen moet bij de inrichting rekening worden gehouden met toekomstige gebruiksmogelijkheden.

Zekerheid ten aanzien van de acceptatie van diverse categorieën en soorten afvalstoffen heeft consequenties voor ondermeer inzamelacti-viteiten, mogelijke (combinaties van) verwerkingsmethoden en technie-ken alsmede voor eventuele compartimentering. Hierbij is sprake van samenhang met de wijze van toezicht en controle op de voorgenomen uitsluiting van verbrandbare en te hergebruiken afvalstoffen.

Voorts zijn de verschillende scenario's bepalend voor de aanduiding in het MER van de gebruiksduur van de locatie en het daaraan gekop-pelde ruimtebeslag.

#### 5.2.1 Aanleg en inrichting van de afvalverwerkingslocatie

In de Richtlijn Gecontroleerd Storten wordt uitgegaan van isolatie van het gestorte afval ten opzichte van bodem en grondwater. De te gebruiken isolatiematerialen hebben echter een eindige levensduur. Op termijn moet dan ook rekening worden gehouden met lekkage van perco-latiewater. Met het oog hierop adviseert de Commissie, dat in het MER de controle-, onderhoud- en reparatiemogelijkheden met betrekking tot lekkage worden besproken. Hierbij gaat het o.a. om het opsporen van verontreinigingen in de bodem, grond- en oppervlaktewater. Er dient hiervoor een effectief *monitoringsysteem* te worden ontworpen, dat een eventuele verontreiniging met een zo groot mogelijke trefzekerheid kan vaststellen, ook al tijdens het gebruik van de stortplaats.

Ook bij de opzet van een monitoringsysteem kunnen eventueel varianten worden aangegeven.

Op basis van de in par. 5.1 genoemde fasen dient het MER aan te geven:

- de ligging binnen de studielocatie (schuifmogelijkheden) in verband met interne en externe ontsluitingsroutes en stortplan;
- hoe de locatie wordt gereedgemaakt voor de afvalverwerkingsfaciliteit. In verband met de hoge grondwaterstand en het feit dat afvalberging dient plaats te vinden boven grondwaterniveau, moet worden ingegaan op mogelijke ingrepen als peilverlaging en aanvoer van ophooggrond en afdek materiaal van elders. Ook dient in dit stadium rekening te worden gehouden met een fasering van de aanleg;
- welke milieubescherpende voorzieningen worden aangebracht, zoals een tussen- en/of (combinaties van) onderafdichting en/of zijafdichting, drainagesysteem, persleiding voor de afvoer van percolatiewater, hydrologische isolatie (o.a. polderstructuur);
- hoe en waar behandeling van percolaat plaatsvindt (zuiveringsinstallatie);
- welke voorzieningen worden aangelegd voor controle (drainagesysteem, effectiviteit bodemafdichting e.d.);
- welke milieubescherpende voorzieningen in de omringende watergangen worden aangebracht voor het geval percolaat uit het stort toetreedt (monitoring);
- of er een KCA-depot wordt aangelegd, en zo ja waar en hoe;
- of er aparte voorzieningen worden aangelegd voor het bergen en/of bewerken van die afvalstoffen, die onder de WCA vallen, en zo ja waar en hoe;
- hoe controle plaatsvindt op de aanleg van milieubescherpende voorzieningen;
- of, en zo ja, hoe en waar de aanleg van compartimenten in geval van acceptatie van baggerspecie, C<sub>3</sub>-afval en speciale categorieën afvalstoffen zal plaatsvinden.

Bij de aanleg en inrichting van de locatie zijn varianten denkbaar, o.a. met betrekking tot:

- de verwerking van bouw- en slooafval (ruimtegebruik installaties);
- de plaats van eventuele compostering van organische componenten van de aangeleverde afvalstoffen;
- de plaats van eventuele voorbehandeling en verwerking van zuiveringsslib;
- opslag/overslagruimten (o.a. glas, papier, schroot);
- een stortvloer voor visuele inspectie, een weegbrug, een overslagbordes;
- de indeling in stortcompartimenten voor afval;
- de aanleg van bijzondere stortcompartimenten voor bepaalde bedrijfsafvalstoffen of eventuele chemische afvalstoffen;
- de methoden van onderafdichting en drainage, voorzover deze althans een bijdrage kunnen leveren aan het voorkomen van verontreiniging (duurzaamheid);
- visuele afscheiding gedurende de aanleg (beplanting);

Het MER zal aan deze en andere varianten aandacht moeten besteden.

## 5.2.2 Gebruik en beheer van de locatie

Het MER dient aan te geven:

- storthoogte, taludhellingen en (tussen)afdekkingen, in relatie tot de capaciteit en de voorgenomen eindbestemming van de stortlocatie;
- de wijze van storten (omvang stortfront, compacteren, met welke verdichtingsfactoren etc.);
- of en zoja, hoe het terrein tijdens het gebruik visueel wordt afgescheiden;
- hoe registratie, controle en acceptatie van de aangevoerde afvalstoffen plaatsvindt;
- het verdient aanbeveling inzicht te geven in de voorgestelde tariefstructuur. De tariefstructuur kan worden gebruikt als sturingsinstrument voor de geleiding van bepaalde afvalstromen;
- hoe afvalstoffen, waarvoor geen vergunning tot storten bestaat (zoals chemische afvalstoffen en afvalstoffen die voor een andere wijze van verwerking in aanmerking komen) worden opgeslagen en/of doorgeleid;
- de wijze van eventuele compostering van organische componenten van de aangeleverde afvalstoffen;
- de wijze van eventuele voorbehandeling en verwerking van relatief natte afvalstromen zoals zuiveringsslib;
- de verwerking van verontreinigde grond van bodemsanering en van eventuele chemische afvalstoffen, waarvoor vergunning of ontheffing is verleend;
- de wijze waarop, de frequentie waarmee en de periode waarover controle zal plaatsvinden, in het bijzonder op het beheer van voorzieningen, op het eventuele optreden van lekkage, op de aanbidding en registratie van aangevoerde afvalstoffen, op de verwerking daarvan (o.a. de stortwijze) en de afwerking;
- de wijze van onderhoud en zonodig herstel van de voorzieningen;
- de wijze van tussenafdekking en aanleg van grondkades.

Tevens moet er aandacht worden geschonken aan:

- eventuele opslag van huishoudelijk afval;
- de opvang en verwerking van stortgas;
- de opvang en recirculatie/zuivering van percolatiewater;
- voorkoming van zwerf- en waaivuil (verplaatsbare hekken, netten);
- verwerking van stinkend afval;
- sproeien bij stofoverlast;
- bestrijding van ongedierte.

Het MER dient een beeld te schetsen van de vervoersstromen naar en van de afvalverwerkingslocatie vanuit het aanleverende samenwerkingsgebied. Ook dient (in verband met bijvoorbeeld geluidhinder voor de omgeving) te worden aangegeven, op welke tijdstippen van de dag de diverse activiteiten zullen plaatsvinden.

### 5.2.3 Eindafwerking

Hoewel het tijdstip waarop de beëindiging van de stortactiviteiten zal plaatsvinden nog circa 25 jaar in de toekomst ligt, is het in verband met eerder aan te brengen voorzieningen noodzakelijk om een beeld te schetsen van de eindafwerking van de stortplaats, rekening houdend met de wijze waarop nazorg zal plaatsvinden en met een voorgenomen eindbestemming.

In een eerder stadium kunnen zich mogelijkheden voordoen van gefaseerde afwerking van het terrein, gekoppeld aan gefaseerde ingebruikname voor bijvoorbeeld recreatieve doeleinden. Daarbij dient aandacht te worden besteed aan het eventueel aanbrengen van bovenafdichting op het stort.

De aard van een bovenafdekking (met of zonder verschillende soorten van afdichting) hangt in belangrijke mate af van de eindbestemming en de produktie en mogelijke winning van stortgas.

Bij een dergelijke fasering dient te worden gestreefd naar (gedeeltelijke) isolatie. Bij de keuze van een combinatie van bovenafdichting en bovenafdekking speelt de aard van de toe te passen kunststoffen en/of natuurlijke materialen een rol. Vanwege technische ontwikkelingen moet rekening worden gehouden met nieuwe methoden van (combinaties van) afdichting, afdekking en isolatie. De aanvoer van afdekgrond en de plaats van herkomst dient hierbij te worden betrokken.

Wordt er gestreefd naar een beheersbare (geohydrologische) isolatie van het stort op lange termijn, bijvoorbeeld in de vorm van een polder, dan dient hiermee rekening te worden gehouden (zie par. 5.3.3).

### 5.2.4 Nazorg en eindbestemming

De Commissie wijst hierbij op de resultaten van de verkennende studie over de beheersstructuur voor de nazorg van stort- en saneringssituaties, die de minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer (VROM) in 1988 aan de Tweede Kamer toezond<sup>5</sup>.

De beschrijvingen van voorgenomen (of alternatieve wijze van) controle zullen alleen kunnen worden gebaseerd op de huidige stand van de techniek en zich richten naar de huidige en in voorbereiding zijnde voorschriften en regels. In verband met de toenemende aandacht voor (het voorkómen van) bodemverontreiniging zou(den) de beschrijving(en) van controlemethoden kunnen worden beschouwd als minimum-maatregelen, waaraan bij voortschrijdende technische kennis wellicht nog maatregelen kunnen worden toegevoegd.

In het kader van de nazorg is aandacht gewenst voor ondermeer:

- onderhoud, herstel, vervanging van voorzieningen;

---

<sup>5</sup> Tweede Kamer, 20200, XI, nr. 67,.

- controles (grondwaterkwaliteit, verzakkingen, aantasting beplanting enz.);
- voortgaande afvoer/behandeling van percolatiewater en stortgas.

Het MER dient een indicatie te geven van de voorgenomen eindbestemming en mogelijke varianten op dit punt, en moet een schets geven van de landschappelijke inpassing en de beplanting en bebouwing bij realisatie van de eindbestemming.

In verband met de nog te starten besluitvorming over de eindbestemming van de verwerkingslocatie is de Commissie van mening dat de keuze van een eindbestemming ondergeschikt is aan de storffunctie en de daarbij gekozen voorzieningen (met name bovenafdekking, bovenafdichting).

Tot slot wijst de Commissie op het feit dat er in het MER wordt ingegaan op een 'worst-case' benadering; de beheersbaarheid bij onvoorziene omstandigheden is zowel tijdens het gebruik en beheer als gedurende de nazorg van de locatie essentieel.

### 5.3 Alternatieven

De in de probleemstelling uitgewerkte scenario's over hoeveelheden en categorieën/soorten afvalstoffen moeten worden vertaald in alternatieven (alleen storten of ook andere be- en verwerkingsfaciliteiten) en al dan niet compartimentering of fasering. Alternatieven vloeien voort uit beleidskeuzen, terwijl varianten primair betrekking hebben op technische keuzen. Aldus kunnen de alternatieven worden samengesteld uit combinaties van inrichtings- en locatievarianten binnen de studiezone.

Aangezien minimaal een gecontroleerde stortplaats zal worden gerealiseerd dienen alle alternatieven te voldoen aan de Richtlijn Gecontroleerd Storten (RGS).

Naar de mening van de Commissie verdienen de volgende alternatieven uitwerking.

#### 5.3.1 Het nulalternatief

Hierbij wordt uitgegaan van de hypothetische aanname dat de afvalverwijdering uitsluitend op de bestaande locaties gericht blijft. Het hoeft niet te worden beschreven als een reëel in overweging te nemen alternatief; het dient ertoe om te voorspellen, hoe het milieu op de locatie zelf en in de omgeving zich zou ontwikkelen indien noch de voorgenomen activiteit, noch de alternatieven worden uitgevoerd. Gezien het onderhavige voornemen fungeert dit alternatief uitsluitend als referentiekader;

### 5.3.2 Het voorkeursalternatief

Dit kan worden geformuleerd na beschrijving van de milieugevolgen en de vergelijking van alternatieven in de hoofdstukken 8 en 9.

Rekening houdend met de verschillende scenario's wordt aanbevolen een voorkeursvariant uit te werken ten aanzien van gefaseerde aanleg, ontsluiting, gebruik, beheer, afwerking en nazorg.

### 5.3.3 Het alternatief waarbij de beste bestaande mogelijkheden ter bescherming van het milieu worden toegepast

Artikel 41j, lid 3 van de Wabm:

*"Tot de ingevolge het eerste lid, onder b, te beschrijven alternatieven behoort in ieder geval het alternatief waarbij de beste bestaande mogelijkheden ter bescherming van het milieu worden toegepast."*

De uitwerking van dit zogeheten meest milieuvriendelijke alternatief is vooral van belang met betrekking tot het voorkómen van bodem-, grondwater- en oppervlaktewaterverontreiniging. Dit alternatief moet daarom extra milieubescherpende maatregelen omvatten, vooral ten behoeve van beheersbaarheid op langere termijn. Voor de Commissie is deze uitwerking essentieel aangezien het Ramelerveld, vanwege effecten op bodem en grondwater, de minste voorkeur heeft in het geval dat alle voorzieningen falen en aanvullende maatregelen achterwege blijven (Voorstel aan de Gewestraad, juli 1988, pagina's 11 en 32).

Dit alternatief is te beschouwen als een optimale combinatie van locatie-, inrichtings-, gebruiks- en beheersaspecten. Bij de beschrijving daarvan moet daarnaast aandacht worden besteed aan de combinatie van transportwijze, volumereducerende technieken, inrichtings- en isolatiemethoden en stortmethoden die de minste milieubelasting oplevert. De Commissie denkt hierbij aan de volgende elementen:

- een dusdanige situering en inrichting dat aanvoer, controle, registratie, stort e.d. binnen een optimale bedrijfsvoering kunnen plaatsvinden;
- streven naar minimalisering van hinder - geluid, stof, stank, zwerfvuil - voor de omwonenden, inclusief diegenen die langs de aan- en afvoerroutes wonen<sup>6</sup>;
- de toepassing van een dubbele onderafdichting - folie samen met natuurlijk materiaal als klei of zandbentoniet - in combinatie met een bovenafdichting, waarbij een afweging plaatsvindt tussen voor- en nadelen van het stort "meteen flink laten uitlekken" naast opvang en gebruik van stortgas, doorlaatbaarheid en repareerbaarheid van de bovenafdichting. Het tijdstip van het aanbrengen van de bovenafdichting speelt hierbij een rol;

---

6 Zie bijlage 4, inspraakreactie nr. 1.